Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Erik Valentin Harby,
Vesternæsvej 7
4793 Bogø By

J.nr. 2026 - 49279
Ref. ILDR
Den 26. oktober 2026

Afslag på dispensation til opsætning af facader og solceller på læskur til køer inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning
Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens[1] § 15 til opsætning af facader på tre sider af et eksisterende læskur til køer og efterfølgende montering af solceller på facaderne inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 21d Bogø By, Bogø, Vesternæsvej 7, 4793 Bogø By, i Vordingborg Kommune.

Afgørelse
Miljøstyrelsen giver afslag på dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte læskur. Opsætning af facader på tre sider af den eksisterende konstruktion vurderes at være en så markant ændring, at projektet må betragtes som nyopførelse. Det ansøgte vurderes ikke at være omfattet af undtagelsen for erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri i lovens § 15 a, stk. 1, nr. 6.
Som følge af afslaget på læskuret tager Miljøstyrelsen ikke særskilt stilling til den ansøgte montering af solceller på de forudsatte bygningsflader.

Afslaget vedrører alene forholdet til strandbeskyttelseslinjen. En eventuel tilladelse efter anden lovgivning ændrer ikke ved, at det ansøgte ikke må gennemføres som følge af dette afslag.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Afgørelsen kan påklages
Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen
Ejendommen matr.nr. 21d Bogø By, Bogø, ligger på adressen Vesternæsvej 7, 4793 Bogø By, i Vordingborg Kommune. Ejendommen er en landbrugsejendom beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen.

Ifølge BBR-registeret er der registreret følgende bygninger på matriklen:

1. Stuehus til landbrugsejendom,
2. Maskinhus/garage mv.
3. Maskinhus/garage mv.
4. Tiloversblevne stalde til kvæg
5. Tiloversblevne stalde til kvæg
6. Stald til kvæg
7. Stald til kvæg

Bygningerne fremgår af *Figur 1*. Læskuret, som indgår i ansøgningen, fremgår som nummer 7 på kortet, og er registreret som "stald til kvæg".

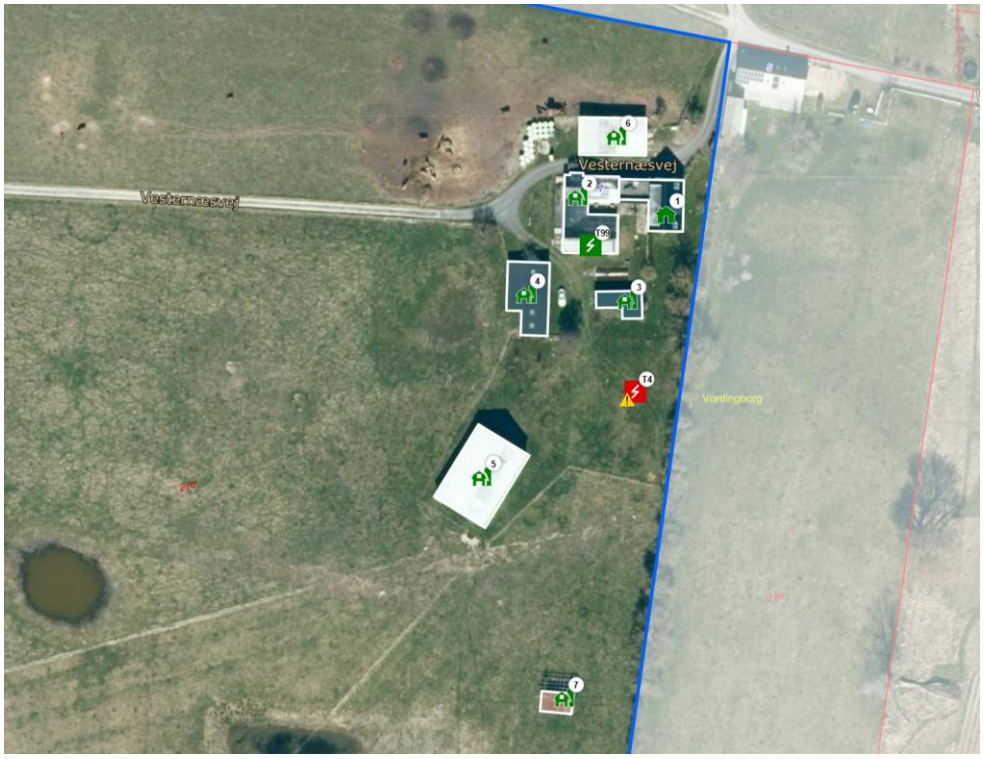

Figur 1. Ortofoto af matriklen fra kort.bbr.dk.

Den ansøgte placering ligger ca. 200 meter fra kysten og i kote ca. 3 m. Terrænet mellem bygningerne og kysten stiger til ca. kote 4-4,5 m, hvilket medfører, at bygningerne efter det oplyste er afskærmet set fra kysten. Dertil har ansøger fremlagt fotodokumentation for, at skuret ikke er synligt fra kysten.

Der er søgt om dispensation til opsætning af facader på tre sider af et eksisterende læskur til køer, *Figur 2*, og efterfølgende montering af solceller på facaderne.

Figur 2. Ortofoto fra april 2025 af læskuret. Læskuret fremstår uden sider. Foto fra skråfoto.

Ansøger har oplyst, at læskuret har stået uden sider i perioden fra 2017 til 2026. Facaderne ønskes etableret for at sikre dyrene tilstrækkeligt læ og beskyttelse mod vejr og vind i overensstemmelse med dyrevelfærdslovens § 18. Det er oplyst, at formålet med solcellerne er at fremtidssikre ejendommens energiforsyning og sikre strøm til bl.a. elhegn. Læskuret måler 9,4 meter i bredden på syd-/nordgavlen og 9,8 meter i længden på øst-/vestgavlen. Facaderne etableres mod øst, vest og syd. Solcellepanelerne placeres på læskurets lodrette sider mod øst og vest, mens gavlen mod syd hældes til ca. 40 grader og beklædes med solcellepaneler. Tagfladen reduceres i forbindelse med ændringen, så læskurets fodaftryk ikke ændres.

Ansøger begrunder behovet for facader med hensynet til dyrevelfærd og henviser til dyrevelfærdslovens § 18 og § 15 i bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg. Det er ansøgers opfattelse, at læskuret uden sider ikke opfylder kravene til beskyttelse af dyrene mod vejr og vind. Ansøger henviser desuden til vejledning fra LandbrugsInfo, hvorefter et tilstrækkeligt læskur normalt udformes med tag og tre tætte sider, og hvor den åbne side vender væk fra den fremherskende vindretning. Disse oplysninger gengives som ansøgers begrundelse for projektet og indebærer ikke, at Miljøstyrelsen med denne afgørelse tager stilling til dyreholdets overholdelse af dyrevelfærdsreglerne i perioden 2017–2026.

På baggrund af ansøgningen lægger Miljøstyrelsen til grund, at der etableres nye facader på tre sider af den eksisterende konstruktion, og at solcellerne derefter monteres på disse facader. Det er oplyst, at etableringen af facaderne, herunder den skrå sydgavl, sker inden for det eksisterende bygningsvolumen, idet tagfladen reduceres, og at læskurets fodaftryk derfor ikke ændres. Miljøstyrelsen vurderer imidlertid, at opsætning af facader på tre sider er en så markant ændring af konstruktionen, at projektet må betragtes som nyopførelse og ikke som en mindre ændring af eksisterende bebyggelse.

Miljøstyrelsen har ikke med denne afgørelse taget stilling til, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning, herunder planloven, byggeloven eller regler om landzone. Vordingborg Kommune orienteres derfor om afgørelsen.

Figur 3. Ortofoto 2025. Det strandbeskyttede areal er markeret med orange signatur. De røde streger markerer de vejledende matrikelskel.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse
I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Miljøstyrelsen vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000
Det nærmeste Natura 2000-område nr. 168 'Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund' ligger ca. 270 meter mod nordøst. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. H147 og fuglebeskyttelsesområde nr. F84 og F89.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på projektets begrænsede karakter. Det ansøgte vil således efter Miljøstyrelsens vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Miljøstyrelsen, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter. Der er registreret grønbroget tudse på matriklen, men arten vurderes at være tilknyttet søen nord for ejendommen, som ikke påvirkes af solcellerne. Der kan forekomme rastende individer af grønbroget tudse, særligt i forbindelse med våde perioder, hvor der kan opstå vandhuller på matriklen 21d, men grundet det ansøgtes karakter vurderes arten ikke at blive påvirket.

Miljøstyrelsen vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen
Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen, hvor der som udgangspunkt ikke må foretages ændringer i tilstanden, jf. naturbeskyttelseslovens § 15. Miljøstyrelsen vurderer, at opsætning af facader på tre sider af den eksisterende konstruktion er en så markant bygningsmæssig ændring, at projektet må betragtes som nyopførelse. Det forhold, at læskurets fodaftryk ikke ændres, kan ikke føre til en anden vurdering.

Efter naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 1, nr. 6, er byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af en landbrugsejendom, undtaget fra forbuddet i § 15. Byggeriets nærmere beliggenhed og ydre udformning skal dog godkendes af Miljøstyrelsen. Det er samtidig en forudsætning for at anvende undtagelsen, at byggeriet vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift.

Miljøstyrelsen vurderer, at det ansøgte læskur ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af ejendommen. Der er særligt lagt vægt på, at der på ejendommen findes flere bygninger, som er registreret som tiloversblevne landbrugsbygninger, og som vurderes at kunne anvendes til det ansøgte formål. Ansøgers oplysninger om behovet for at sikre dyrene læ og beskyttelse mod vejr og vind godtgør derfor ikke, at det er nødvendigt at opføre det ansøgte læskur frem for at anvende ejendommens eksisterende bygninger.

Miljøstyrelsen kan desuden ikke godkende læskurets ansøgte placering. Ved godkendelse af driftsbygninger efter undtagelsesbestemmelsen er det normalt en forudsætning, at bygningerne så vidt muligt placeres i tilknytning til ejendommens eksisterende bebyggelse. Den ansøgte placering opfylder efter Miljøstyrelsens vurdering ikke dette hensyn. Det ansøgte kan derfor heller ikke godkendes med den konkrete placering.

Da det ansøgte ikke er omfattet af undtagelsen for erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, forudsætter projektet dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke foreligger et særligt tilfælde, som kan begrunde dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1. Der er lagt vægt på muligheden for at anvende ejendommens eksisterende bygninger samt hensynet til at undgå ny bebyggelse uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Oplysningerne om, at læskuret er afskærmet fra kysten, og at dets fodaftryk ikke ændres, kan ikke i sig selv begrunde dispensation. Miljøstyrelsen bemærker hertil, at formålet med strandbeskyttelsen er at beskytte de kystnære landskaber i deres fulde udstrækning, og ikke kun indkigget fra kysten.

Miljøstyrelsens vurdering af, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af Natura 2000-områder eller skade bilag IV-arter, kan ikke i sig selv begrunde en dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Miljøstyrelsen giver på denne baggrund afslag på dispensation til det ansøgte læskur. Som følge af afslaget etableres de ansøgte facader og den ændrede tagflade ikke, og der er dermed ikke de forudsatte flader at montere solcellerne på. Miljøstyrelsen tager derfor ikke særskilt stilling til den ansøgte montering af solceller som led i dette projekt.

Med venlig hilsen

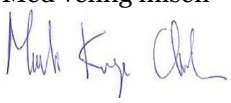

Martin Kangas Christensen
Miljøstyrelsen

Bilagsliste:
Bilag 1: Lovgrundlag
Bilag 2: Klagevejledning
Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Vordingborg Kommune, tekpost@vordingborg.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Vordingborg, dnvordingborg-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Storstrøm storstroem@friluftsraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vordingborg, vordingborg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, nbu_sj@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Miljøstyrelsens hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven
Af naturbeskyttelseslovens[2] § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Miljøstyrelsen har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse
Ifølge habitatbekendtgørelsen[3] skal Miljøstyrelsen, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Miljøstyrelsen er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset, om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

[2] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.
[3] Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Miljøstyrelsens afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. ***168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund***

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 147		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med smårurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Avneknippemose* (7210)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Vinteregeskov (9170)	Stilkege-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Mygblomst (1903)	Stor kærguldsmed (1042)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Stor vandsalamander (1166)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	Bredøret flagermus (1308)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 84		
Fugle:	Knopsvane (T)	Sangsvane (T)
	Troldand (T)	Lille skallesluger (T)
	Toppet skallesluger (T)	Stor skallesluger (T)
	Havørn (TY)	Blishøne (T)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 89		
Fugle:	Skarv (TY)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Blisgås (T)
	Bramgås (T)	Spidsand (T)
	Skeand (T)	Pibeand (T)
	Troldand (T)	Hvinand (T)
	Lille skallesluger (T)	Toppet skallesluger (T)
	Havørn (TY)	Stor skallesluger (T)
	Rørhøg (Y)	Vandrefalk (T)
	Plettet rørvagtel (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Hjejle (T)
	Brushane (Y)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rovterne (Y)
	Hedelærke (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. For trækfuglene er følgende fugle ikke tilstede i national eller international væsentlig forekomst: sangsvane (T), toppet skallesluger (T) og stor skallesluger (T) i fuglebeskyttelsesområde F84 samt pibesvane (T), toppet skallesluger (T), skarv (T) og vandrefalk (T) i fuglebeskyttelsesområde F89. De nævnte fugle omtales derfor ikke yderligere, med undtagelse af sangsvane (T) og stor skallesluger (T) som fortsat er på udpegningsgrundlaget for F89.

(fra *Natura 2000-planen 2022-27*)